

1. Am adormit în iarba câmpului. Mă gândeam că firul de iarbă care se afla chiar în dreptul ochilor mei a crescut fără ca nimeni să știe de el și se va usca fără ca nimeni să știe de el. Dacă voi pleca și voi dori să-l regăsesc, mâine, îmi va fi peste putință, sunt miriade de fire de iarbă, toate la fel. Măreț, și neștiut, și perpetuu repetabil anonim întru specie!

2. Am lucrat câmpul, cu mâinile goale, de dimineață până-n seară, scurmând și fărâmițând țărâna. Iar când s-a înnoptat, vârfurile degetelor au început să sclipească, cu o lumină palidă venită, parcă, de departe, de foarte departe. Astfel, țărâna de pe mâini își amintea de praful de stele din care s-a născut cândva, undeva...

3. Dacă un copac măreț, cu rădăcini adânci, care a reușit, cu puțin noroc, să-și facă loc spre lumina soarelui, luptând cu ceilalți copaci din preajmă, care a crescut și în pământ și spre cer, care a rezistat furtunilor nenumărate abătute asupra pădurii, secetelor năprasnice care au fost cât pe ce să-l doboare, dacă acest copac s-ar îndrăgosti de o... copacă (cum ar spune suavul Nichita), ce-ar face? Mi-l imaginez scoțându-și

rădăcinile monstruoase din pământ, târându-se pe ele până lângă... copacă și acolo înfigându-le din nou în pământ. Pentru că, de bună seamă, dragostea între doi copaci înseamnă îmbrățișarea pentru totdeauna a rădăcinilor lor.

4. Când m-am născut, părinții mei au plantat un pom, să-l am tovarăș de viață. Într-o zi, când trecusem de mult de jumătatea vieții, m-am întors în sat, să-l revăd. Casa natală nu mai era, pe locul ei se construise un depozit, dar, într-un capăt al curții, l-am zărit. Crescuse cu mult peste acoperișul depozitului de alături și, în adierea ușoară a vântului de seară, îi auzeam freământul molcom al frunzelor, ca o rugăciune nesfârșită. Am intrat în curte și l-am îmbrățișat, cum făceam adesea în copilărie, în joacă. O frunză s-a desprins atunci din magnificul copac și mi-a alunecat în păr. Am luat-o cu grijă și am pus-o într-o carte. De atunci nu l-am mai văzut. Poate mai este, poate nu (rațiuni economice ar fi putut interveni între timp). Dar când am nevoie de un prieten adevărat, tăcut și statornic, deschid cartea, iau frunza și mi-o strecor ușor în păr. Atunci, pe fereastră, mi se pare că revăd imaginea fratelui meu vegetal, oprit o clipă, printre ceilalți copaci, și salutându-mă complice.

5. În cimitir, pe sub pământ, morții comunică între ei (tremurul firelor de iarbă stă mărturie...).

6. Pământul se joacă de milioane de ani: face păpuși din lut, le dă viață și apoi le urmărește cum se joacă. Când se plectisește, le strică la loc și le readuce în lut. Păpușile din lut suntem, desigur, noi, oamenii.

7. Aratul pământului mi s-a părut întotdeauna ca un schimb de ștafetă pe care stratul de deasupra (care este îngropat dedesubt) îl face cu stratul de dedesubt (care este scos deasupra). Când lama plugului scapă o lucire în soarele de primăvară, această lucire eu o iau ca pe un salut camaraderesc între cele două „echipe“ care-și transferă ștafeta creației de la una la alta. La primăvara următoare, schimbul de ștafetă se va întâmpla din nou, așa cum a fost și va fi mereu.

8. Pe lângă malurile albiei sale, râul pare un tren care, fără să oprească, ia la bord niște călători insolțiți – mici

fărâme de pământ – care coboară undeva, în aval, fiecare în altă stație. Călătorii aceștia, însă, nu se mai întorc niciodată de unde au plecat, pentru că toate trenurile lor merg doar într-un singur sens.

9. M-am cuibărit între rădăcinile noduroase ale unui copac bătrân, care ieșiseră la suprafață după ce șiroirea apelor de ploaie luase cu ea pământul ce le acoperise până atunci. Stăteam atât de confortabil, încât am adormit. Între timp, vara a trecut, a venit toamna, iar frunzele îngălbenite au început să cadă, una câte una și din ce în ce mai multe, ca o ploaie insolită. Treptat, m-au acoperit cu totul și, odată cu ele, am început să mă descompun și eu, hrănind rădăcinile bătrânului copac.

10. Pe zidul scorojit al casei aproape dărăpănate se agață, stingeră, parcă cerându-și iertare, o placă de marmură care atestă, neutru, că aici, odinioară, a locuit, pentru puțină vreme, Poetul. Atunci, cobor de pe trotuarul din dreptul plăcii de marmură și merg direct pe stradă, de teamă că am să calc peste urmele tălpilor Poetului și, astfel, am să le șterg.

11. Vechile bordeie, săpate în pământ, erau ca niște copii adăpostiți la sânul mamei Gaia, împotriva primejdiilor naturii și împotriva primejdiilor venite din partea oamenilor, totodată. Pe vremea aceea, natura era a oamenilor, iar oamenii erau ai naturii. Progresul instrumental al omenirii a rupt această legătură. Actuala atitudine, din partea oamenilor, de tolerare sau de ajutorare a naturii este ridicolă și, desigur, insignifiantă. Soluția este regăsirea simbiozei om-natură, desigur fără ca asta să însemne o soluție rousseau-iană.

12. Cândva, după ce voi fi murit, după un timp, din piept, chiar deasupra inimii, va izvedi un arbust care va iți, încet-încet, deasupra, spre cer. Crengile lui vor zvâcni, după aceea, ritmic, și vor crește tot mai mult. Cei care vor veni să-și viziteze morții vor crede că zvâcnirea aceea e dată de vânt. Nu vor observa că, chiar și atunci când nu bate nici o boare de vânt, crengile arbustului continuă să zvâcnească ritmic, ca o inimă...

13. Dintre nenumăratele feluri în care se poate rosti cuvântul *pământ*, cel mai semnificativ, mai uman, mai profund este, probabil, cel în care l-au rostit, pe vremuri,

marinarii rătăciți pe mări, atunci când vedeau, în sfârșit, țărmul la orizont. Acel cuvânt era echivalent cu cuvântul *viață*.

14. Suntem fiii peșterii, iar clădirile fanteziste de azi, sfidătoare fără motiv, utile fără fraternitate, sunt exterioare, neasumate de naturalitatea omului. Desigur, nu există cale de întoarcere, iar evoluția socială a omului își alege singură calea. S-ar putea face, totuși, ceva: aș face o catedrală într-o peșteră ancestrală. O catedrală în care să nu rostim rugăciuni, ci să ne regăsim mărețta, chinuitoarea, perseverenta și eroica noastră devenire dintru și întru natură.

15. Două vârfuri de munte apropiate îmi par două animale preistorice enorme care se bat pentru poziția dominantă. Acum sute de milioane de ani, unul dintre ei i-a aplicat o lovitură rivalului său. Acum, acesta din urmă trebuie să aștepte alte sute de milioane de ani să-i dea replica.

16. Oare câți oameni au murit până când ceilalți, rămași în viață, să înțeleagă care ciuperci sunt otrăvitoare? Nu e, oare, și asta, o formă de altruism a celor care au murit testând ciupercile?

17. Sunt, nu-i așa?, mult mai multe îmbrățișări ale morții decât ale iubirii: îmbrățișarea lianei în jurul copacului pe care-l sufocă, îmbrățișarea șarpelui în jurul căprioarei pe care-o strivește, îmbrățișarea ștreangului în jurul gâtului pe care-l rupe. Așadar, moartea are nevoie de apropiere, pe când iubirea are nevoie de îndepărtare.

18. E toamnă. Recoltele au fost culese de pe câmp, iar câmpul a fost deja arat, pentru a primi mai bine apa din ploii și din zăpadă, care îl va afâna pentru primăvară. Așa cum stă, arat în rânduri drepte, care se pierd în depărtare, câmpul îmi evocă o fată al cărei păr lung, despletit, a fost pieptănat cu grijă, de sus în jos, înainte de culcare.

19. Într-un anumit sens, Mama Gea e singura mamă care supraviețuiește tuturor copiilor ei, din lumea vegetală, din lumea animală sau din lumea umană. Uluitoare dramă, dar și uluitoare înțelegere a firii. Mama Gea își primește înapoi, la sân, pe cei pe care i-a născut și crescut, într-un superb cerc al vieții și al morții care, în fond, este un cerc al nesfârșitei reluări a ființei întru ființare.

20. Pădurea se cufundă într-un întuneric primordial. Pare o împărăție a liniștii și a păcii generale, dar, la adăpostul întunericului se petrec cele mai teribile drame: milioane de ființe sunt ucise și devorate de prădători situați mai sus pe lanțul trofic. A doua zi, pădurea este inundată de razele soarelui, uitând de tragediile tocmai încheiate. Viața se hrănește din moarte, iar moartea se hrănește din viață.

21. În copilărie săpam, într-un mal de pământ, o hrubă mică, în care abia încăpeam. Mă chirceam în ea, cu o pornire subconștientă venită din ancestrala mea moștenire, și rămâneam acolo câtva timp. Retrăiam, astfel, probabil, fără să-mi dau seama, milioanele de adăpostiri de primejdii în care asemenea hrube sau

peșteri mă salvaseră până să fiu cel de acum. După un timp, însă, ieșeam din peștera mea improvizată și mă jucam în altă parte. Civilizația a eliminat pericolele, nu mai era nevoie să mă ascund. Și, cu toate acestea, reveneam, periodic și mă chirceam, din nou, în adăpostul meu...

22. Din punct de vedere simbolic, casa autentică este bordeiul, deoarece el semnifică adăpostirea la sânul Geei, la sânul pământului matern. Distincția pe care moralistii o fac între casă și acasă este perfect justificată de ideea de bordei: mai mult decât casa, acesta semnifică *acasa*. Dar bordeiul are un pandant, și asta din vremuri imemorabile: mormântul săpat în pământ. Mormântul este, pentru cel mort, echivalentul bordeiului pentru cel viu.

23. Am început să cobor în prăpastie. Coborârea era abruptă, trecând printre stânci prăvălite din vremuri imemorabile, trebuind să mă țin de rădăcinile descoperite de ploi ale jnepenilor sau ale micilor arbori care-și găsiseră câțiva centimetri de pământ aduși de vânt, sau prin ravene umede, acoperite de frunze alunecoase. Am avut, brusc, sentimentul că cobor într-un munte

întors, nu se știe din ce motiv, cu vârful în jos, dar cobor pe dinăuntru lui.

24. O furtună, iscată din senin, pe o uliță de pământ dintr-un sat, ridică în aer valuri de praf din țărână, care se vâlătucesc aleatoriu, reflectați de pereții caselor, de copaci sau de trecătorii care se apără cum pot de înăbușitoarea cruciadă. Dar, oare, acest ocean de praf este, calitativ, diferit de praful din care, acum miliarde de ani, s-a născut însăși planeta noastră? Nu cumva furtuna rememorează, pur și simplu, geneza noastră prin ridicarea, periodic, a norului de praf din sat?

25. Sicriul este coborât, pe funii, în groapa săpată în pământ. Apoi, iau un pumn de țărână, proaspăt săpată de gropari, și o arunc peste sicriul de lemn, care a ocupat deja poziția din care nu se va mai schimba vreodată. Spun, prin acest simplu gest, că viața aparține pământului, adică celui care a născut-o.